putantium ex tali facto pape/ q̄ neq; iura mētis suis obligant̄/ neq; votis/ q̄lem casum habere videmur in manib; ¶ Deniq; ꝛ si casus notati in hac ꝛ precedēti cōsideratōe. vix aut nunq̄ visi fuerint/ nihilominꝰ expediēs est tāgere ad inq̄sitiōem solidiorē veritatis ꝛ ad cōfutatōem illoꝝ. q̄ in iuribus suis scriptis oīa particulatim et sufficiēter arbitrantur esse decisa.

Consideratio. XX.

Auferibilis non est vsq; ad cōsummationē seculi vicariꝰ sponsus ecclesie/ q̄n aliquis certꝰ/ ꝛ vnicꝰ preficiat̄/ ꝛ hoc lege stante: ꝛ p̄supposita mundi duratōne lōgissima ¶ Detur oppositū tunc eccl̄ia maneret imp̄fecta vsq; ad consummatōꝫ seculi/ nec suoꝝ gauderet integritate mēbroꝝ/ ꝛ p̄sertim mēbri p̄ricipalis. ¶ Quocirca cōcludamꝰ sub q̄druplici corollario morali cōformiter ad p̄dicta ꝛ ad alias cōsideratōes alibi notatas sup̄ eadē materia ¶ Et dicamꝰ p̄rio q̄ hi repugnāt ordinatōi xp̄i/ ꝛ spirituisctō rebelles sunt/ qui p̄ñtis scismatis terminatōm impediūt modis talib; quos sciūt aut scire debēt/ ad pacē protinꝰ reducendā/ eē vl̄ inutiles vel nociuos vt si querat̄ fieri pax p̄ reductōem vniꝰ obediētie ad alterā. vl̄ p̄ vim armatā vel p̄ dispositōem iuris. q̄ nō sunt p̄babil̄r ꝛ salubriter expectanda Nec sufficit dicere. habemꝰ papā xp̄m. sufficit vt credamꝰ in euꝫ/ nam talis vnio ad xp̄m ꝛ si sit necessaria/ nō tñ vsq; q̄q; sufficit/ vt in ea stemus nō p̄curando q̄ntū in nobis est vnionē alterā ad vnū vicariū suū in terris/ de quo cōstat ecclesie ¶ Addimꝰ cōsequēter pro scd̄o corollario/ q̄ hi fallunt ꝛ fallūtur/ qui p̄pter affectōem qualēcunq; cōmodi/ vel honoris/ vel amicitie circa alterū contēdentiū/ tenderēt īpedire suā cessionē/ pro impletōe iuramentoꝝ ꝛ votoꝝ suoꝝ/ ꝛ pacis datōe/ si nollent suā deiectōnē/ vbi hoc agere renuerēt/ īmo p̄rsus q̄nto magis aliq̄s fuerit amicꝰ/ tanto ampliꝰ dꝫ hoc querere vt eoꝝ sp̄ūs saluꝰ fiat/ et vt pateat oīb; q̄ ñ zelo malo zelati sunt eos aliq̄ñ/ sed zelo charitatis. licet forte vel error. vel deceptio in iudicio p̄ticulariū agēdorū interuenire potuerit. Dicamꝰ preterea p̄ tertio corollario q̄ hi nutu dei ꝛ spiritussancti (sicut credendū est) inspiratiōe tracti fuerūt. q̄ ad cōuocatōem sacri concilij pisis celebrādi dederūt operā ꝛ p̄mptitudinē prestiterūt/ prestant ꝛ prestabunt Ille orando. ille exhortando. hic p̄tegendo. ille compendo. ꝛ ita de singulis Impeditores si q̄ essent numerādi sunt inter illos de quib; nūc tetigimꝰ. qui rei sunt detrimentorū omniū tam temp̄aliū q̄ spiritualiū. ex hoc scismate horrēdo nascētiuꝫ qualia vix suffecerit tractatꝰ grādis vel sūmatī enarrare. Nā quō p̄atus esset audire ecclesiā. qui suā congregatiōem vel nollet damnabiliter. vel dānabilius impediret: Hanc cōuocatōem pro finali scuto sue p̄tectōnis ad deū. quesiuit in morte rex frācie karolus q̄ntus. Ad hāc esse debet finalis resolutio oīm qui de scismate nolūt increpari apud deū. immo ad hoc tēdit neutralitas accepta si bene capiat̄ ¶ Dicamꝰ ad extremū p̄ quarto corollario q̄ hi qui sacrū conciliū pisanū constituerāt. sufficientem habeant autoritatē deijciēdi duos cōtendētes. aut suos cōplices. si noluerīt parere dictatis p̄ hoc conciliū. in cessione facienda realiter. ꝛ de facto ꝛ cito ꝛ alijs requisitis Poterūtq; procedere ad electōeꝫ vnius certij vicarij. qui tertiꝰ ꝛ indubitatus ab ecclesia poterit ꝛ debebit reputari. Etiā vbi nō oēs obedire vellem sic electo. quod tamē nō est indebite presumendū. ¶ Ecce ergo viginti consideratiōes quodā ordine geometrico se sequētes. Que iūctis alijs sedecim in quarū qualibet initium est vnitas eccl̄iastica Additis q̄ꝫ alijs q̄tuor dudū tarascone p̄dicatis. reddūtur xl. consideratōes. Et he qualē possint afferre studiosiorib; cognitōis materiā. sit eorū iudiciū qui viderīt. ¶ Postulemꝰ tādem vt inauferibilis sp̄ōsus. ecclesie xp̄s. vicariū certū. ꝛ vnicū nobis instituat. ad gloriā noīs sui ꝛ nostrā oīm salutē. prestāte eodē q̄ est benedictꝰ in secula se. Amen. ¶ Sexdecim consideratōnes quarū hic mentionē fecit. paulopost subseq̄nt̄. 4a Quatuor alie in sermōe tarascone predicato. q̄ incipit Apparuit gratia dei ꝛc. etiā subiungentur. 6m

Sententia Magistri Johannis de Gerson de modo habendi se tempore scismatis.

Ad tollēdū quorūdaꝫ in p̄ñti scismate p̄tinaciā in p̄bitatēq; nimiā specialiter in patria flādrensi. si p̄

meritis aut falſ assertōnib⁹ suis/certissima
⁊ pnciosissima scismata formāt/⁊ fraternā
violāt caritatē/Dū hoies ab obediētia de/
bita suoꝝ supiorū auertunt. Dū postremo
p instabili sua opiniōe/⁊ humana traditō
ne/legē dei sanctā ⁊ stabilez deserere/contē/
nere/⁊ violare compellūt. Dignā duxi que
dam fundamētalia p me posita/saluo semp
in omnib⁹ supioꝝ ac sapientiorum iuditio
nūc sub aliq̄rum ꝛclusionū compendio po
nere. Quocūq̄ de papatu ꝛtēdentiū de
mōstrato nō ē hereticū dicere. A nō est pa/
pa. In casu ꝑdicto stat aliquos esse apō
quos istud ꝓtinaciter asserere A nō est pa/
pa sapet heresim. In scismate pñti tā du
bio/temerarium/iniuriosuz ⁊ scandalosuz
est asserere oēs tenētes istam ꝓtem/vel alte/
raz/vl' omnes neutrales etiaz absolutos/eē
vniuersaliter extra statū salutis. vl' excōmu
nicatos/vel rāonabiliter de scismate suspe/
ctos. In scismate pñti licitū immo cautū
est ꝑstantib⁹ obedientiā isti vel illi/eaz sub
ꝛditōe tacita vl' expressa tribuere. Qua
cūq̄ ꝓte demōstrata temerariū/⁊ scandalo/
sum/⁊ sapiens heresiz est asserere/sacramē/
ta eclesie suam efficaciā non habere/aut sa/
cerdotes/non esse ꝛsecratos/ pueros nō eē
baptisatos sacramētū altaris non esse ꝛfec
tum/⁊ similia. In scismate pñti temera/
riū ⁊ scandalosum est/asserere q̄cūq̄ ꝓte de
mōstrata/q̄ non licet audire missas eoruz
vel sacramētis non coicare/ p̄sertim attēta
diuersitate locoꝝ/tēporuz/atq̄ ꝓsonarum
Possibile est aliquos vere ꝓti assentien/
tes esse veracit' scismaticos/⁊ aliq̄s false ꝓti
modo p̄dctō assentiētes/scismaticos nō exi
stere. Salubrius/iust⁹/⁊ tutius/est quere
re vnionē ecclesie insistēdo circa ꝛtēdētes
de papatu/⁊ hoc p viā cessiōis vtriusq̄/vl'
subtractōis obediētie/ vel alterius licite co
actionis/q̄ subditos p excōicatōis cēsuraz
vel aliter vexare/seu turbare/aut q̄ vna ps
ꝓpianitatis ab alter⁹ coione ꝓtiaciter sepek
Rō p me ꝛclusiōis hec ē/q̄m nll'a ꝓposi/
tio/ad cui⁹ ꝓificatōz exigit' vitas vni⁹ ꝓpo
sitōis ꝛtingēt⁹/⁊ ad fidē iptinēt⁹ ē de necēita
te aut itegritate fidei. Nā sic ꝓpositō copu/
latiua/cui⁹ vna ps ē ꝛtingēs. ē tota ꝛtigēs
cui⁹ vna ps ē falsa aut ipossibil'. ē tota falsa
aut ipossibil'/sic ī ꝓposito. Cōstat āt ad ꝓifi
catōz illi⁹/A ē papa. exigit' ñ solū vna sz ml'
te ꝛtigētes/pure eē vas. vt q̄ electō sit rite
celebrata/⁊ ab ill'q̄ hēbāt ꝓtātem/⁊ ꝛsil'es
ml'te. Ex sil'i rōe colligit' q̄ q̄cūq̄ sacerdote
demōstrato/ista nō ē heretica / iste nō ē sa/
cerdos ⁊ ꝛseq̄nt seq̄tur q̄ nec ista ꝶ nō ē coꝛ
pus xp̄i i altari ⁊c. Rō scōe ꝓpositōis q̄m
ꝓpositio ꝑ sapere heresim. q̄m ex ipa coassū
ptis aliq̄b⁹ verz/q̄ rōnabilit' negari nō pñt
sequit' erroꝛ ī fide/sz possibile ē aliq̄s hoies
p reuelatōz/vl' alit'/sic certificatos eē. q̄ oia
rite facta sūt i electōe/⁊ ꝛsecratōe ei⁹ ī papā
A/q̄ rōnabilit' dubitare tūc nō pñt. Si ne
gāt A eē vel fuisse papā incidūt i erroꝛ ē illū
q̄ rite elect⁹ ⁊ ꝛsecrat⁹ in papa/nō ē nec vn
q̄ fuit papa/⁊ q̄ ñ succedit p etro/⁊ similia
q̄ sūt heretica. Rō tertie ꝛclusiōis q̄ ml'
ti sūt ex vtraq̄ ꝓte/⁊ neutrales/ q̄b⁹ non est
materia ista clarificata/q̄n rōabil'r possint
negare vel dubitare istā ꝓpositōz q̄cūq̄ ꝓtē
dētiū ōmōstrato/A ē aut fuit rite elect⁹/ A
nō ē scismatic⁹/aut heretic⁹/⁊ ꝛsil'es ad q̄s
seq̄t' A nō ē papa. Assūptū docet experiētia
⁊ tot doctoꝝ diuerse aduersēq̄ snie. Et con
stat multos eē simplices/q̄ ad talia dubia ī/
uestigāda nō tenent' alios seq̄/ nec mouēt'
fauore/vel odio/seu q̄stu ad nō ꝛsentiēduz
huic parti vel illi/⁊ pati sūt obedire ꝓitati
sufficient' agnite/nec sūt ꝓtinaces/ igit' nec
excōicati/ nec de scismate rōnabilit' suspe/
cti. Tota rō fūdat' in ꝶ q̄ nūq̄ fuit tā rōna/
bilis vehemēs cā dubitatōis/in aliq̄ scisma
te sic in isto. Cui⁹ signū euidēs ē varietas
opinionū doctoꝝ/⁊ int' doctissimos/⁊ pro
batissimos ex vtraq̄ ꝓte/q̄netiā suppletis
eis q̄ facti sūt ꝛcessis/adhuc restarēt q̄nes
iuris ad vtrūlibet disputabiles/q̄ oia incer
titudinē rōabilē generāt in ꝶ scismate/⁊ ab
erroꝛe pnicioso plures excusant. Pōt igit'
illud dici rōnabilit' dubitabile qd̄ pl'imi et
maxīe sapiētes dubitabile reputāt ⁊ p̄dicāt
Rō q̄rte ꝛclusiōis colligit' ex p̄cedēti/⁊ p
simile de adoratōe hostie i altari/dū occur/
rit aliq̄ dubitatio/q̄ pbr̄ celebrās nō cōple
uerit oia rite ad ꝛsecratiōz req̄sita / suffic ei
adorare sub ꝛditōe iplicita/imo sp ꝛz sub/
iūgi ꝛditio iplicita ista vicz vel simil'. si oia
rite facta sint ꝓm institutionez xp̄i ⁊ ecclesie
Cur igit' in casu p̄sentis scismatis. tam du
bio ⁊ qd̄ non tā ꝓprie tangit statū salutis ⁊
⁊ fidei. non poterit aut debebit apponi cō/
ditio ista vel ꝛsimilis/si talis fuerit cano/
nice electus/⁊ consecratus/⁊ non sit hereti
cus/aut scismatice deꝛauatus. Ratio
quinte conclusionis manifesta est aduertē
ti/quoniā neq̄ scisma/ neq̄ heresis / neq̄

l

aliud quodcūq; vitium/obstat in ministro quin sacramentorum collatio habeat suam efficaciā/dūmodo ꝓferentes intēdāt id facere/qd ꝓs & eccl'ia instituerūt/& recipiens illud recipere(sic rōabiliter psumi debet de omnib⁹. ¶ Rō sexte ꝓclusionis manifestat ex pcedentib⁹.qm nihil debet rōnabiliter a talibus īpedire excōicatio lata/si nō assit pertinacia. Nūq; excōicatio intēdit ferri nisi ī pertinaces/q nō sunt parati audire eccl'iam. Alioquin frustra ferret excōicatio.īmo dānabiliter/& in ecclesie destructionē. Nō aūt data est ptās mīstris ecclie q̄ buslibz ad destructōz/sz ad edificatiōz fm apl'm.quēadmodū medicina dat̄ put ꝓferre possit sanitati.& sanitas rōni. Sic finis excōicatiōis ē subdito ꝓrē medatio/q̄ si clare p excōicatōz videat.aut videri debeat/nō sequi emēdatio.vel fruct⁹ dānabilis ī opposito ꝓferri videat fm Aug.in pabola de zizanijs Mat. xiij.cū ibidē notat. ¶ Rursus ista ꝓclusio apte trahit ex tertia & q̄rta ꝓclusionib⁹. Si ei multi ex vtraq; pte sūt in statu salutis/& ñ pertinaces/īmo pati stare & mori in veritate agnita sufficiēter/aut q̄ sub ꝓditione etiam false pti assentiūt.q̄ ꝓditio ēt eos dē ab errore dānabili reddit excusatos/ꝓstat q̄ tales nō debuerūt nec potuerūt rōabilit excōicari.& p ꝓseq̄ns nec eorū cōicationē phibem⁹. ¶ Si dicat q̄ ēt excōicatio iiuste lata timēda ē. Hec ꝓpositio male intelligit̄ a plerisq; & scrupulos varios & piculosos īgerit. Tūc tū ad pñs sufficit rndet/q̄ si lator nō reputet iudex.eadē executōe q̄ ꝑ fit/pt ꝓseq̄nter excōicatio nō tenere. Et qr multi tenentes vnā ptē dñt rōabiliter tenere q̄ alij sint in statu salutis nō pertinaces.& pati stare iuri agnito.īmo q̄ forte suo pape assentiūt ꝑ ꝓditione.pñt ex ꝑ cōicationē eis impendere. Non enī debēt suo pape tale crimē īponere q̄ voluit hoīes nō pertinaces excōicare vel eos q̄ tenent antipapā/sub conditione tamē/rōnabiliter apposita.si & inq̄tū fuerit rite electus/& non aliter/a cōione ecclesiastica canonica segregare. ¶ Ratio septime conclusionis est qr stat'aliquē vere pti assentientē/& pertinacē eē/q̄ vel ꝓpter ōstū vel ꝓpter vanā gloriā vel aliā causam/non habet animū paratū ad obediendū veritati agnite.si p ecclesiā vel aliter repiret eundem errare/vl'etiā dū in tāto dubio inuoluto p sua assertōne sustinēda/separet se a mēbris veris & viuis īpius eccie. Casus sunt multi de pte opposita/vt dictū est. Non est enī scisma tm in separatione mēbrorū a capite/sed etiā in separatione pertinaci membrorū ab inuicē. Ex quo consequenter habetur q̄ temerariū & periculosum est pertinaciter vnā pte m/vel alterā impugnare/& ab eiusdem cōione eam detestando declinare. Altera pars ꝓclusionis patet ex tertia ꝓclusione. ¶ Ratio octaue cōclusionis perspicua est ex precedentib⁹/qm vbi radix & origo talis.vel ꝑncipalis īpius scismatis cosistit/ibi eradicatio fieri debet/aut antidotū sumi p vnitatis adeptione. Ipsi enī sunt qui peccauerūt/alij aūt q̄ oues sunt/q̄d meruerūt. Ipsi sunt ꝓpter quos tempestas orta ē in mari. Dederūt denicq;/& dāt scandalū/ꝓpter quod ad illud remouendū de necessitate salutis obligant̄. Non negandū tamē est q̄ quilibet p parte sua obligatur fm doctrinā a deo sibi prestitum querere que ad pacem sunt/hic orando/ille monendo/alter docendo. Ultima pars q̄ non expedit vnā partem generaliter vitare alteram/& facere scissuram in ꝑncipaliorib⁹ actibus religionis christiane/& fraternā caritatē violare/patet ex precedentib⁹/& ꝑncipaliter ex quinta cōclusione & sexta. ¶ Verum est enim q̄ singularitas in opinōne ꝓpria contūaciter alios condemnans/incomparabiliter videtur esse periculosior & deterior/q̄ cōmunicatio fraternalis per caritatez/que est cōpago membrorum ecclesie/sub intentione semper recta/& firma de obediendo ecclesie Et enim qui aliter agit pro incerto vero/ille se exponit certe violationi fraterne caritatis. ¶ Nec oportet allegare iura super periculis & maledictionib⁹ eorum/qui nō obediunt preceptis & institutionibus summi pontificis & sententijs. Habet enim locum talium allegatio/apud illos qui nulla possunt rationabili causa excusari/quin sciant vel scire debeant/talem vel talem eē suum superiorem. Si vero est ignorantia p babilis/sicut est in presenti scismate/apud multos de vtraq; obedientia/& apud neutros/non reputantur talibus sententijs alligati. ¶ Ex omnibus predictis videntur posse elici quedam documenta. ¶ Primus est quod in presenti scismate potest apud plurimos applicari rationabiliter documētum Ambrosij ad Augustinū de ieiunādo vl'ñ ieiunādo sabbata/fm diuersitatē tēporū locorum/& personarum. Potest sine

periculo scismatis aut dãnationis/ nũc illi nũc isti/ modis istis obedire. ⁊ nũc cũ istis nũc cum alijs cõionẽ p̃stare. Et h̃ totũ dicitur ꝓpter ꝓbabilẽ ignorãtiã iuris istius/ vel illius ꝑtis. ¶ Et supposito q̃ ab initio scismatis forte tentanda fuisset alia via/ ad sciendũ si ꝑ excõicatiões/ aut p̃dicationes/ vl' aliter/ oẽs ad vnã obedientiã trahi potuissent. Attamẽ cognito ꝑ exꝑientiã/ q̃ talia nihil ꝓficerent/ imo nocuerũt/ q̃ de die in diẽ maior inuolutio sequit̃/ videt̃ faciendũ vt dictũ est. ¶ Secuundũ documẽtũ q̃ inter oẽs eiusdẽ obediẽtie/ expedit adherere sentẽtijs latis a suo suꝑiore credito/ alioq̃n non eẽt vinculũ caritatis. ¶ Tertiũ documentũ est de casib⁹ reseruatis pape/ de dispensatõnib⁹/ ⁊ alijs in foro conscientie/ vel publico/ p̃nt hoies ſm credulitatẽ sue ꝑtis ⁊ seipsos q̃etare ꝓ facto tenendo id qd̃ eoꝝ suꝑior credit⁹ fecerit. Neutrales aũt videt̃ habere sufficientẽ recursum ad ordinarios apud q̃s ſm eoꝝ opinionẽ cõiter loq̃ndo/ est ꝑtãs deuoluta. ℣. Fac pacẽ xp̃e de q̃ tractatul⁹ iste Disputat atz pia mediatrix esto maria. Pastor ⁊ eccl'ie de⁹ en grex nẽ balat ad te. Ergo cã tui/ nẽ miſere sui. Finit.

Tractatus qui ascribit̃ Johi de Gersonno.

Qualis fuerit stat⁹ eccl'ie in veteri/ ⁊ nouo testamẽto. ⁊ q̃liter ecclesia fuerit erecta tꝑib⁹ p̃dictis/ ⁊ q̃t scismata/ ⁊ q̃t intrusiones fuerũt in eccl'a romana ⁊ q̃liter in scismatib⁹ p̃terit⁹ fuerit actũ/ ſm veras chronicas.

Postq̃ suꝑior stat⁹ ⁊ effectus presentis scismatis/ ac acta ⁊ agenda in vniuersali eccl'ia/ ⁊ spẽalit̃ in roma/ ſm veros ꝓphetas/ digesta ⁊ notata sunt. Pro pleniori noticia p̃dictoꝝ acuit̃ stil⁹/ vt ſm veras cronicas et approbatas. ⁊ specialiter antistitis nostri reuerendi archiep̃i Eusontini verissimi antiq̃tatũ relatoris/ ⁊ fris Ptholomei de luca venerabilis croniste/ status ⁊ acta p̃terita ĩ dicta eccl'ia lucidi⁹ cognoscant̃/ ⁊ sciant̃ a lectoribus. Inuenim⁹ enĩ ego/ Theoforus ⁊ socius me⁹ carissim⁹ frater Eusebius/ in predictis/ ⁊ alijs cronicis/ vt infra d̃r/ fideliter referendo q̃ Eusontinus ⁊ Ptholome⁹ gesta ⁊ acta romane ecclesie denotarunt/ a natiuitate xp̃i vsq̃ ad annũ dñi. M.ccc.xvi. a quo tꝑe citra nullũ scisma fuit in ecclesia dei/ vsq̃ ad istud nouissimũ temp⁹. Petri de luna/ ⁊ angeli carorio. ¶ Ex quarum cronicaꝝ lectione clare reꝑim⁹/ q̃ ecclesia tam in veteri testamento/ q̃ in nouo/ exigẽtib⁹ peccatis/ ⁊ malicia sathane. multas tribulationes passa est. Tamen ab omni tribulatione ipam semꝑ deus liberauit/ cũ ipsi hũiliter ⁊ cõtrito corde ad deũ ꝯuersi sũt veniã petentes ⁊ maiorẽ quietẽ. Aliq̃ ĩ no. test. habuit ecclesia dei a destructione friderici imꝑatoris secũdi/ vsq̃ ad tꝑa bone memorie dñi Greg. pape. xi. q̃ quies ⁊ abundantia diuitiaꝝ/ reduxerunt ecclesiã in peccata/ ⁊ vitia/ ꝓpter que ecclesia patitur presens scisma/ ⁊ multa discrimina/ ⁊ maiora patiet̃. ¶ In veteri aũt testamẽto eccl'ia mltas tribulationes passa est. Primo decem plagas dũ fuit in terra egypti. Item in tꝑe habite possessiõis terre ꝓmissiõis/ vsq̃ ad templi edificationẽ. xi. ꝑsecutiões passa est ecclesia. Item post templi edificationẽ suscitauit durissimã iacturam ⁊ scisma/ qd̃ fuit int̃ roboaz ⁊ ieroboã. Itez suscitauit trãsmigrationẽ totius sacerdotij/ ⁊ destructionem tẽpli in babiloniã per patrẽ nabucbodonosor. Item passa est tꝑe nabuchodonosor/ quo tempe multi fuerũt pseudo pontifices maximi/ ⁊ scismata/ clerus magnam ꝑsecutionẽ passus/ ⁊ fuit vltima in veteri testamento. Cui ꝑsecutioni presens/ ⁊ persecutio Friderici tertij/ ⁊ magni vltimi antichristi futuri/ similes erunt scd̃m abbatem ioachim libro de vltimis tribulationibus. ¶ In nouo autem testamento ecclesia etiam varias ⁊ diuersas persecutiones passa est/ exigentibus peccat⁹/ ⁊ opere nature humane hostis. ¶ In primitiua enim ecclesia summi pontifices apostoli/ prelati/ ⁊ alius clerus/ opprobria damna ⁊ iniurias et mortis diuersa martyria passi sunt. ¶ Itẽ cesantibus martyrijs/ ⁊ crescente dicta ecclesia/ a constantino magno/ ⁊ ab alijs prĩcipibus/ a populo christiano/ inceperunt hereses menandri/ primi heretici Arrij/ et aliorum hereticoruz/ maxima scandala generantes in ecclesia dei. ¶ Postq̃ autem in ecclesia multiplicata sunt dominia in tẽporalibus ⁊ spiritualibus/ inceperunt intrusiones ⁊ scismata in romana ecclesia/ ꝓpter que dominia ⁊ potestates/ continue fuerunt odia ⁊ rancores/ inter summos põtifices/ imperatores romanos/ ⁊ dominos temporales. Que scismata fuerunt viginti cum presenti ⁊ intrusiones q̃dragintaunũ